

КЪРТ ВОНЕГЪТ СИЛА

Превод от английски: Владимир Германов, 2000

chitanka.info

ВРЕМЕ: *Настоящото*

МЯСТО: *Северната част на щата Ню Йорк, голяма стая, пълна с пулсиращи, дишащи, движещи се машини, които изпълняват функциите на различни органи на човешкото тяло — сърце, бял дроб, черен дроб и така нататък. Обозначени с различни цветове маркучи и проводници се издигат нагоре от машините и минават през отвор в тавана. В единия край виждаме фантастично сложен пулт за управление.*

ДОКТОР ЕЛБЪРТ ЛИТЪЛ, добродушен, симпатичен млад общопрактикуващ лекар, разглежда оборудването, което му показва ДОКТОР НОРБЪРТ ФРАНКЕНЩАЙН. ФРАНКЕНЩАЙН е на шейсет и пет и е невероятен медицински гений. Пред пулта, със слушалки на ушите, седи ДОКТОР ТОМ СУИФТ, ентусиазираният първи асистент на доктор ФРАНКЕНЩАЙН, и наблюдава приборите и мигащите светлинки.

ЛИТЪЛ: О, Боже! О, Боже!

ФРАНКЕНЩАЙН: Да. Това там са бъбреците Разбира се, това е черният дроб. Там пък е панкреасът.

ЛИТЪЛ: Изумително! Доктор Франкенщайн, след като видях това, питам се, дали изобщо някога съм практикувал медицина, дали изобщо съм учил медицина. (Сочи.) Това сърцето й ли е?

ФРАНКЕНЩАЙН: Това е сърце, марка „Уестингхаус“. Правят много добри сърца, ако някога ти потрябва. А бъбреците, които правят, са просто фантастични.

ЛИТЪЛ: Сърцето вероятно струва повече от целия град, в който практикувам.

ФРАНКЕНЩАЙН: Този панкреас струва колкото целия ти щат. Върмонт ли беше?

ЛИТЪЛ: Върмонт.

ФРАНКЕНЩАЙН: С парите, които платихме за панкреаса... да, наистина бихме могли да купим Върмонт. Никой преди това не беше правил панкреас и трябваше да го произведем за десет дни или да загубим пациентката. Значи, казахме на всички големи производители на органи: „Трябва да организирате светкавична програма за панкреаса. Впрегнете в работа всички хора, с които разполагате. Не ни

интересува какво ще струва, стига да получим панкреаса до следващия вторник“.

ЛИТЪЛ: И са успели.

ФРАНКЕНЩАЙН: Пациентката все още е жива, нали? Повярвай ми, тези неща са доста скъпи.

ЛИТЪЛ: Но тя е можела да си ги позволи.

ФРАНКЕНЩАЙН: Човек не може да направи такова нещо с помощите от Синия кръст.

ЛИТЪЛ: Колко операции е претърпяла? В продължение на колко години?

ФРАНКЕНЩАЙН: Първата голяма операция ѝ направих преди трийсет и шест години. Оттогава е претърпяла още седемдесет и осем.

ЛИТЪЛ: А на колко години е самата тя?

ФРАНКЕНЩАЙН: Сто.

ЛИТЪЛ: Какви нерви има тази жена!

ФРАНКЕНЩАЙН: Ето ги, гледаш точно тях.

ЛИТЪЛ: Имах предвид, какъв кураж! Каква сила!

ФРАНКЕНЩАЙН: Все пак я приспиваме, обаче. Никога не режем без упойка.

ЛИТЪЛ: Дори и така да е...

ФРАНКЕНЩАЙН *потупва* СУИФТ по рамото. СУИФТ дръпва слушалката от едното си ухо и разделя вниманието си между посетителя и пулта.

ФРАНКЕНЩАЙН: Доктор Том Суифт, това е доктор Елбърт Литъл. Том е първият ми асистент.

СУИФТ: Здравсти.

ФРАНКЕНЩАЙН: Доктор Литъл има лекарска практика във Върмонт. Имал е път насам и пожела да разгледа.

ЛИТЪЛ: Какво чувате в слушалките?

СУИФТ: Всичко, което става в стаята на пациентката. (*Сваля слушалките и му ги подава.*) Чуй сам.

ЛИТЪЛ (*слага си слушалките*): Нищо.

СУИФТ: В момента правят прическата ѝ. Фризьорката е при нея. Винаги е тихо, когато ѝ правят косата. (*Отново взема слушалките.*)

ФРАНКЕНЩАЙН (на СУИФТ): Трябва да поздравим нашия млад посетител.

СУИФТ: За какво?

ЛИТЪЛ: Добър въпрос. За какво.

ФРАНКЕНЩАЙН: А... знам за голямото признание, с което те удостоиха.

ЛИТЪЛ: Не съм убеден, че аз знам.

ФРАНКЕНЩАЙН: Ти си онзи доктор Литъл, когото миналия месец „Домашно списание за жената“ определи за семеен лекар на годината, нали?

ЛИТЪЛ: Да, аз съм. Нямам представа как, по дяволите, са го решили. Още по-стъписан съм от факта, че лекар от твоя калибър знае за това.

ФРАНКЕНЩАЙН: Всеки месец чета „Домашно списание за жената“ от корица до корица.

ЛИТЪЛ: Наистина ли?

ФРАНКЕНЩАЙН: Имам само една пациентка, госпожа Лавджой. Госпожа Лавджой чете „Домашно списание за жената“, така че го чета и аз. С нея разговаряме за нещата от списанието. Миналия месец прочетохме за теб. Тя само повтаряше: „О, какъв мил млад човек трябва да е той! Колко *разбира* хората“.

ЛИТЪЛ: Хъм.

ФРАНКЕНЩАЙН: И се появи ти, от плът и кръв. Обзалагам се, че ти е написала писмо.

ЛИТЪЛ: Д-да... писа ми.

ФРАНКЕНЩАЙН: Пише хиляди писма всяка година. Получава също хиляди. Страхотна кореспондентка е.

ЛИТЪЛ: Тя... в добро настроение ли е през повечето време?

ФРАНКЕНЩАЙН: Ако не е, вината е изцяло наша. Ако се почувства нещастна, това означава, че ние, тук долу, сме объркали нещо. Преди около месец я обзе тъга. Оказа се, че в пулта има калпав транзистор. (*Протяга ръка през рамото на СУИФТ и променя някаква настройка на пулта. Машината реагира.*) Ето... сега ще се почувства потисната за около две минути. (*Отново променя настройката.*) А сега, съвсем бързо, ще се почувства по-щастлива отколкото преди. Ще пее като птичка.

ЛИТЪЛ прикрива ужаса си зле. Виждаме стаята на пациентката, която е пълна с цветя, кутии с бонбони и книги. Пациентката е СИЛВИЯ ЛАВДЖОЙ, вдовица на милиардер. СИЛВИЯ сега е само глава, свързана с проводници и маркучи, които влизат в пода, но не го виждаме веднага. Първият кадър е в близък план. ГЛОРИЯ, красива фризьорка, стои зад нея. СИЛВИЯ е покъртително симпатична възрастна дама, някога известна с красотата си. Сега плаче.

СИЛВИЯ: Глория...

ГЛОРИЯ: Да, госпожо?

СИЛВИЯ: Избърши тези сълзи, преди някой да ги е видял.

ГЛОРИЯ (и на нея ѝ се плаче) Да, госпожо. (Избърсва сълзите с мека книжна салфетка, отдръпва се, за да види резултата.) Ето, така. Ето, така.

СИЛВИЯ: Не знам какво ме прихвана. Изведнъж ми стана непоносимо тъжно.

ГЛОРИЯ: Всеки трябва да плаче понякога.

СИЛВИЯ: Вече ми минава. Личи ли си, че съм плакала?

ГЛОРИЯ: Не, не.

Тя повече не е в състояние да контролира чувствата си. Отива до прозореца, така че СИЛВИЯ да не я вижда. КАМЕРАТА СЕ ОТДРЪПВА, за да покаже безукорно подредения, клиничен ужас — главата, проводниците, маркучите. Главата е на триножник. Под главата, където би трябвало да са гърдите, виждаме черна кутия с мигащи светлинки. От кутията, където би трябвало да са нормалните ръце, стърчат механични ръце. Отпред, така че ръцете да я достигат, има малка масичка. Отгоре има химикалка и листове за писане, наполовина решена кръстословица и голяма чанта. От чантата се показват игли за плетене и започната плетка — пуловер. Над главата на СИЛВИЯ виси мачта с микрофон.

СИЛВИЯ (*въздиша*). Сигурно ме мислиш за много глупава. (ГЛОРИЯ *клати глава отрицателно, неспособна да отговори.*) Глория? Още ли си тук?

ГЛОРИЯ: Да.

СИЛВИЯ: Какво има, Глория?

ГЛОРИЯ: Нищо.

СИЛВИЯ: Ти си толкова добра приятелка! Искам да знаеш, че го чувствам с цялото си сърце.

ГЛОРИЯ: И аз ви харесвам.

СИЛВИЯ: Ако някога имаш проблеми, за които мога да ти помогна, надявам се да ми кажеш.

ГЛОРИЯ: Да, да, ще го направя.

ХАУАРД ДАРБИ, *пощенският куриер на болницата, влиза с танцова стъпка и пачка писма. Той е весел стар глупак.*

ДАРБИ: Поща! Поща!

СИЛВИЯ (*лицето ѝ просветва*): Поща! Бог да поживи пощальона!

ДАРБИ: Как е пациентката днес?

СИЛВИЯ: Бях много тъжна преди миг. Сега обаче, когато те видях, ми се иска да пея като птичка.

ДАРБИ: Днес имаш петдесет и три писма. Има даже едно от Ленинград.

СИЛВИЯ: Там има една сляпа жена. *Горката!*

ДАРБИ (*разперва писмата като ветрило и чете пощенските клейма*): Западна Вирджиния, Хонолулу, Брисбейн, Австралия...

СИЛВИЯ *избира един плик наслуки.*

СИЛВИЯ: Уийлинг, Западна Вирджиния. Кого познавам там? (*Отваря ловко плика с механичните ръце, чете*): „Скъпа госпожо Лавджой, не ме познавате, но аз току-що прочетох за вас в «Рийдърс Дайджест» и сега плача.“ „Рийдърс Дайджест“? Боже мой! Тази статия беше публикувана преди четиринайсет години! И тя я е прочела току-що!?

ДАРБИ: Хората пазят старите броеве на „Рийдърс Дайджест“ с години. Аз имам един отпреди десетилетие и го чета винаги, когато се нуждая от малко вдъхновение.

СИЛВИЯ (*продължава да чете*): „Никога повече няма да се оплаквам, каквото и да ми се случи. Мислех, че съм най-нещастната жена на света, когато преди шест месеца съпругът ми застреля приятелката си и след това пръсна собствения си череп. Остави ме със седем деца и още осем непогасени вноски за колата, «Бюик Роудмастър», с три спукани гуми и повредена трансмисия. След като прочетох за вас обаче, седя у дома и се радвам на късмета си.“ Не е ли чудесно това писмо?

ДАРБИ: Разбира се.

СИЛВИЯ: Има и послепис: „Оздравявайте бързо, *чувате ли?*“ (*Оставя писмото на масата.*) Имали писмо от Върмонт?

ДАРБИ: От Върмонт ли?

СИЛВИЯ: Миналия месец, когато бях паднала духом, написах едно, боя се, много глупаво, егоистично и пълно със самосъжаление писмо до един млад лекар, за когото прочетох в „Домашно списание за жената“. Ужасно се срамувам. Живея в страх и притеснение и се питам, какво ли ще ми отговори. Ако изобщо отговори.

ГЛОРИЯ: Какво може да отговори? Какво би могъл да отговори?

СИЛВИЯ: Може да ми разкаже за *истинските* страдания по света, за хората, които не знаят откъде ще дойде следващото хранене, за хората, които са толкова бедни, че никога не са ходили на лекар, през целия си живот. И като си помисля за всичко, което направиха за мен... за всичките грижи, с които ме обсипват, за чудесата на науката...

ПРЕХОД към коридора пред стаята на СИЛВИЯ. На вратата виси табела: „Винаги влизайте усмихнати“. Франкенщайн и Литъл се канят да влязат.

ЛИТЪЛ: Тя в тази стая ли е?

ФРАНКЕНЩАЙН: Само частите от нея, които не са долу.

ЛИТЪЛ: Сигурен съм, че всички спазват табелата.

ФРАНКЕНЩАЙН: Това е част от терапията. Тук третираме цялата пациентка.

ГЛОРИЯ *излиза от стаята, плътно затваря вратата и шумно се разплаква.*

ФРАНКЕНЩАЙН *(на ГЛОРИЯ, отвратен!)*. За какво е този плач? Толкова шумен?

ГЛОРИЯ: Оставете я да умре, доктор Франкенщайн! За Бога, оставете я да умре!

ЛИТЪЛ: Това нейната медицинска сестра ли е?

ФРАНКЕНЩАЙН: Няма достатъчно мозък, за да бъде медицинска сестра. Тя е вреслива фризьорка. Получава по сто долара седмично, за да се грижи единствено за косата и лицето на една-единствена жена. *(На ГЛОРИЯ.)* Ти се провали, мила. Край.

ГЛОРИЯ: Какво?

ФРАНКЕНЩАЙН: Вземай заплатата си и се махай.

ГЛОРИЯ: Аз съм най-близката ѝ приятелка.

ФРАНКЕНЩАЙН: И още как! Току-що поиска от мен да ѝ видя сметката.

ГЛОРИЯ: В името на състраданието! Да, направих го!

ФРАНКЕНЩАЙН: Толкова си сигурна, че има рай, а? Искаш да я изпратиш направо там, за да получи криле и арфа.

ГЛОРИЯ: Знам, че има ад. Видях го. Той е тук, в тази стая, и вие сте неговият велик изобретател.

ФРАНКЕНЩАЙН *(жегнат, изчаква миг, преди да отговори)*: Боже! Какви неща говорят хората понякога!

ГЛОРИЯ: Време е да заговори някой, който я обича.

ФРАНКЕНЩАЙН: Любов.

ГЛОРИЯ: Не знаете какво е това, нали?

ФРАНКЕНЩАЙН: Любов. *(По-скоро на себе си, отколкото на нея.)* Имам ли жена? Не. Имам ли любовница? Не. В живота си съм обичал само две жени — майка ми и тази, в стаята. Не успях да спася майка си от смъртта. Току-що бях завършил медицина, а майка ми умираше от рак на всичко. „Добре, умнико — казах си тогава, — след

като си толкова самонадеян лекар от Хайделберг, да видим как ще спасиш майка си от смъртта.“ Всички ми казваха, че нищо не може да се направи, но аз си казах: „Все ми е едно. Ще направя нещо при всички случаи“. Решиха, че съм превъртял и известно време ме държаха в лудница. Когато излязох, майка ми беше умряла — както трябваше да стане, според всичките онези многознайковци. Те обаче не знаеха какви чудеса могат да направят машините. Аз също не знаех, тогава, но скоро щях да науча. После отидох в Масачузетския технологичен институт и в продължение на шест дълги години учих механика, електроинженерство, химия. Живеех в една таванска стая, ядях стар хляб и сирене като онова, което слагат в капаните за мишки. Когато завърших института, си казах: „Е, момче, има някакъв шанс да си единственият човек на земята, който има подходящо образование, за да практикува медицина в двайсети век“. Започнах работа в клиниката „Кърли“, в Бостън. Там доведоха тази жена, която беше красива отвън и пълна разруха отвътре. Направо копие на майка ми. Починалият ѝ съпруг ѝ бе оставил петстотин милиона долара. Нямаше никакви роднини. Многознайковците и този път казах: „Тази жена ще умре“. Аз обаче им отговорих: „Млъквайте и слушайте! Ще ви кажа какво ще направим“.

Тишина.

ЛИТЪЛ: Това... каква история само...

ФРАНКЕНЩАЙН: Тази история е за любов. (На ГЛОРΙΑ.) Тази любовна история започна години и години, преди да се родиш ти, която толкова разбираш от любов. И все още продължава.

ГЛОРΙΑ: Миналия месец тя поиска от мен да ѝ донеса пистолет, за да се самоубие.

ФРАНКЕНЩАЙН: Мислиш, че не го знам? (Посочва с палец към ЛИТЪЛ.) Миналия месец му изпрати писмо, в което му написа: „Донесете ми малко цианкалий, докторе, ако изобщо сте лекар със сърце“.

ЛИТЪЛ (сепнато): Знаели сте това?! Вие... тук... четете пощата ѝ?

ФРАНКЕНЩАЙН: Така научаваме какво чувства в действителност. Възможно е да опита да ни заблуди... да се *престори*, че е щастлива. Казах ти за повредения транзистор миналия месец. Може би изобщо нямаше да разберем, че нещо не е наред, ако не четяхме писмата ѝ и ако не слушахме какво говори на безмозъчните същества като това тук. (*Чувства се предизвикан.*) Ето какво... влез вътре сам. Стой при нея колкото искаш, питай я каквото поискаш. След това ела при мен и ми кажи истината — щастлива ли е тази жена или преживява адски мъки.

ЛИТЪЛ (*с колебание*): Аз...

ФРАНКЕНЩАЙН: Върви! Аз имам да кажа още няколко неща на тази млада дама... мис Милостиво Убийство на годината! Искане ми се да ѝ покажа труп, който е стоял в ковчег две години... да разбере колко красива е смъртта, която така силно желае за приятелката си!

ЛИТЪЛ *опитва да намери подходящи думи, най-накрая изразява желанието си да е честен към всички с мимика. Влиза в стаята на пациентката.* НОВ КАДЪР. Стаята. СИЛВИЯ е сама, гледа към прозорците.

СИЛВИЯ: Кой е?

ЛИТЪЛ: Приятел... Написахте ми писмо.

СИЛВИЯ: Би могло да е всеки. Може ли да ви видя, ако обичате? (ЛИТЪЛ изпълнява молбата ѝ. Тя го поглежда и в очите ѝ се появява обич.) Доктор Литъл! Семейен лекар от Върмонт!

ЛИТЪЛ (*покланя се леко*): Госпожо Лавджой! Как сте днес?

СИЛВИЯ: Донесохте ли ми цианкалий?

ЛИТЪЛ: Не.

СИЛВИЯ: Нямаше да го изпия днес. Толкова хубав ден е! Не бих искала да го пропусна, както и утре. На снежнобял кон ли дойдохте?

ЛИТЪЛ: Дойдох със син олдсмобил.

СИЛВИЯ: А какво правят пациентите ви, които толкова ви обичат и толкова се нуждаят от вас?

ЛИТЪЛ: Замества ме друг лекар. Взех си една седмица отпуската.

СИЛВИЯ: Не заради мен, нали?

ЛИТЪЛ: Не.

СИЛВИЯ: Защото аз съм добре. Виждате в какви добри ръце съм, нали?

ЛИТЪЛ: Да.

СИЛВИЯ: Не се нуждая от още един лекар.

ЛИТЪЛ: Точно така.

Пауза.

СИЛВИЯ: Ще ми се да имаше с кого да си говоря за смъртта, обаче. Виждали сте доста смърт, нали?

ЛИТЪЛ: Немалко.

СИЛВИЯ: И за някои смъртта е била избавление, нали?

ЛИТЪЛ: Чувал съм да го казват.

СИЛВИЯ: Но сам вие не го казвате.

ЛИТЪЛ: Не е професионално един лекар да говори така, госпожо Лавджой.

СИЛВИЯ: Защо някои хора казват, че смъртта е избавление?

ЛИТЪЛ: Заради болката, която изпитва пациентът, защото не може да бъде излекуван на никаква цена... която би могъл да плати. Или защото вегетира като растение, загубил е разсъдъка си и няма начин да си го възвърне.

СИЛВИЯ: На каквато и да било цена.

ЛИТЪЛ: Доколкото ми е известно, сега не е възможно да измолиш, вземеш назаем или откраднеш изкуствен ум за човек, който си го е загубил. Ако попитам доктор Франкенщайн, ще ми каже, че това е следващото откритие.

Тишина.

СИЛВИЯ: Това наистина е следващото откритие.

ЛИТЪЛ: Той ли ви го каза?

СИЛВИЯ: Вчера го попитах какво ще стане, ако и мозъкът ми започне да си отива. Беше спокоен. Каза ми, че не бива да тормозя

главата си с такива мисли. Каза ми: „Ще преминем по този мост, когато стигнем до него“. (Пауза.) О, Боже! По какви мостове съм минала!

НОВ КАДЪР. *Стаята, пълна с органи. Както преди, СУИФТ седи зад пулта. Влизат ФРАНКЕНЩАЙН и ЛИТЪЛ.*

ФРАНКЕНЩАЙН: Е, направи голямата обиколка и сега пак си в началото.

ЛИТЪЛ: И пак мога да кажа само онова, което казах в началото — Боже мой, Боже мой!

ФРАНКЕНЩАЙН: След всичко това ще ти е някак трудно отново да се захванеш с аспирина и слабителните, нали?

ЛИТЪЛ: Да. (Пауза.) Кое е най-евтиното нещо тук?

ФРАНКЕНЩАЙН: Най-простото. Проклетата помпа.

ЛИТЪЛ: Колко струва едно сърце в наши дни?

ФРАНКЕНЩАЙН: Шейсет хиляди долара. Има по-скъпи и по-евтини. Евтините са боклук. Скъпите са бижута.

ЛИТЪЛ: По колко се продават на година сега?

ФРАНКЕНЩАЙН: Около шестстотин. Плюс-минус няколко.

ЛИТЪЛ: Ако е плюс, значи живот. Минус значи смърт.

ФРАНКЕНЩАЙН: Ако проблемът е в сърцето. Късметлия си, ако заболяването ти е толкова евтино. (На СУИФТ.) Том, приспи я, за да види как приключваме деня тук.

СУИФТ: До времето за сън остават дваайсет минути.

ФРАНКЕНЩАЙН: Има ли значение? И да я приспим с дваайсет минути по-рано, утре пак ще се събуди като милион долара, освен ако не се повреди още някой транзистор.

ЛИТЪЛ: Защо не сложите пред нея телевизионна камера, така че да я гледате на екран?

ФРАНКЕНЩАЙН: Тя не искаше.

ЛИТЪЛ: Значи изпълнявате желанията ѝ?

ФРАНКЕНЩАЙН: Изпълнихме *това*. Защо, по дяволите, ни е притрябвало да гледаме лицето ѝ? Ако гледаме приборите тук долу внимателно, можем да научим за нея повече, отколкото тя самата. (На СУИФТ.) Приспи я, Том.

СУИФТ (на ЛИТЪЛ): Това е все едно да намалиш скоростта на кола или да изгасиш пещ.

ЛИТЪЛ: Хъм.

ФРАНКЕНЩАЙН: Том също е завършил инженерство и медицина.

ЛИТЪЛ: Не си ли уморен в края на деня, Том?

СУИФТ: Това е приятна умора. Като че ли съм пилотирал голям реактивен самолет от Ню Йорк до Хонолулу или нещо такова. *(Улавя някакъв лост.)* А сега ще приземим госпожа Лавджой щастливо. *(Дърпа лоста плавно и машината постепенно забавя действието си.)* Ето.

ФРАНКЕНЩАЙН: Прекрасно.

ЛИТЪЛ: Заспа ли?

ФРАНКЕНЩАЙН: Като бебе.

СУИФТ: Сега остава само да изчакам да дойде нощната смяна.

ЛИТЪЛ: Носил ли ѝ е някой някога оръжие за самоубийство?

ФРАНКЕНЩАЙН: Не. Дори и да ѝ донесат, няма за какво да се безпокоим. Ръцете ѝ са направени така, че да не може да насочи оръжие към себе си или да пхне в устата си отрова, колкото и да се опитва. Тази гениална идея е на Том.

ЛИТЪЛ: Поздравления.

Започва да звъни алармена инсталация. Лампите започват да мигат.

ФРАНКЕНЩАЙН: Кой може да е това? *(На ЛИТЪЛ.)* Някой току-що влезе в стаята ѝ. По-добре да проверим. *(На СУИФТ.)* Заклучи вратата горе, Том. Който и да е, ще го хванем. *(СУИФТ натиска бутона, с който се заключва вратата на горния етаж. На ЛИТЪЛ.)* Ела с мен.

Стаята на пациентката. СИЛВИЯ спи, леко похърква. ГЛОРΙΑ се е промъкнала вътре преди миг. Огледжда се крадешком, вади от чантата си револвер, проверява дали е зареден и го пуска в чантата с плетката на СИЛВИЯ. Веднага след това влизат ФРАНКЕНЩАЙН и

ЛИТЪЛ, задъхани, след като ФРАНКЕНЩАЙН отваря вратата с ключ.

ФРАНКЕНЩАЙН: Какво значи това?

ГЛОРИЯ: Забравих си часовника. (*Сочи един часовник.*) Дойдох да го взема.

ФРАНКЕНЩАЙН: Мисля, че ти казах никога повече да не влизаш в тази сграда.

ГЛОРИЯ: Няма.

ФРАНКЕНЩАЙН (*на ЛИТЪЛ*): Пази я тук. Аз ще проверя какво е положението. Допускам, че е имало това-онова. (*На ГЛОРИЯ.*) Искат ли ти се да отидеш на съд заради опит за убийство, а? (*В микрофона.*) Том, чуваш ли ме?

СУИФТ (*от кутия с високоговорител на стената*): Чувам те.

ФРАНКЕНЩАЙН: Събуди я. Трябва да я прегледам.

СУИФТ: Кукуругууу!

Чува се как машините долу увеличават темпото. СИЛВИЯ отваря очи, приятно замаяна.

СИЛВИЯ (*на Франкенщайн*): Добро утро, Норбърт.

ФРАНКЕНЩАЙН: Как се чувстваш?

СИЛВИЯ: Както се чувствам винаги, когато се събудя... добре... като че ли плувам в морето. Глория! Добро утро!

ГЛОРИЯ: Добро утро.

СИЛВИЯ! Доктор Литъл! Останали сте още един ден?

ФРАНКЕНЩАЙН: Още не е сутрин. Ще те приспим отново след минута.

СИЛВИЯ: Пак ли съм болна?

ФРАНКЕНЩАЙН: Не мисля.

СИЛВИЯ: Пак ли ще ме оперирате?

ФРАНКЕНЩАЙН: Успокой се, успокой се. (*Вади от джоба си офталмоскоп.*)

СИЛВИЯ: Как мога да съм спокойна, когато мисля за нова операция?

ФРАНКЕНЩАЙН (към микрофона). Том, дай някакво успокоително.

СУИФТ (по високоговорителя): Идва.

СИЛВИЯ: Какво още трябва да изгубя? Ушите си? Косата?

ФРАНКЕНЩАЙН: Ще се успокоиш след минута.

СИЛВИЯ: Очите ли? Очите, Норбърт! С тях ли ще се разделя?

ФРАНКЕНЩАЙН (на ГЛОРИЯ): Боже мой, скъпа, видя ли какво направи? (Към микрофона.) Къде, по дяволите, са тези успокоителни?

СУИФТ: Ще започнат да действат всеки момент.

СИЛВИЯ: Е, добре. Няма значение. (Докато ФРАНКЕНЩАЙН разглежда зениците ѝ.) Значи наистина очите, нали?

ФРАНКЕНЩАЙН: Няма да загубиш нищо.

СИЛВИЯ: Както дошло, така си отишло.

ФРАНКЕНЩАЙН: Здрава си като кобила.

СИЛВИЯ: Сигурна съм, че някой произвежда отлични очи.

ФРАНКЕНЩАЙН: Наистина се произвеждат много добри очи, но засега нямаме намерение да купуваме. (Отдръпва се удовлетворен.) Всичко е наред. (На ГЛОРИЯ.) Имаш късмет.

СИЛВИЯ: Радвам се, когато мои приятели извадят късмет.

СУИФТ: Да я приспя ли пак?

ФРАНКЕНЩАЙН: Още не. Искам да проверя едно-две неща там долу.

СУИФТ: Разбрах. Млъквам.

Преход на ЛИТЪЛ, ГЛОРИЯ и ФРАНКЕНЩАЙН, които влизат в стаята с апаратите малко по-късно. СУИФТ е на пулта.

СУИФТ: Нощната смяна закъснява.

ФРАНКЕНЩАЙН: Има проблеми у дома. Искаш ли един добър съвет, момче? Никога не се жени. (Наблюдава внимателно измерителните прибори.)

ГЛОРИЯ: (ужасена от нещата, които вижда наоколо): О, Боже! О, Боже!

ЛИТЪЛ: Не сте ли виждали това досега?

ГЛОРИЯ: Не.

ФРАНКЕНЩАЙН: Тя беше големият експерт по фризурите. Ние се грижехме за всичко останало, всичко, освен косата. (Показанията

на един прибор го озадачават.) Какво е това? (Удря прибора, който след това показва вярната величина.) Така е по-близо до истината.

ГЛОРИЯ (глухо): Наука.

ФРАНКЕНЩАЙН: Какво мислеше, че има тук долу?

ГЛОРИЯ: Страхувах се и да си помисля. Сега вече разбирам защо.

ФРАНКЕНЩАЙН: Имаш ли някаква научна подготовка? Дори минимална, колкото да оцениш това, което виждаш тук?

ГЛОРИЯ: В гимназията ме късаха по два пъти на всички точни науки.

ФРАНКЕНЩАЙН: Какво преподават във фризьорските училища?

ГЛОРИЯ: Глупави неща за глупави хора. Как да боядисаш лице, как да накъдриш или изправиш коса, как да подстригваш или боядисваш коса. Маникюр. Педикюр за лятото.

ФРАНКЕНЩАЙН: Предполагам, че след като си тръгнеш, ще се раздрънкаш, ще кажеш на хората какви смахнати неща стават тук.

ГЛОРИЯ: Може би.

ФРАНКЕНЩАЙН: Помни само едно — ти нямаш нито ума, нито образованието, нужни, за да говориш за който и да било аспект на нашата операция. Нали?

ГЛОРИЯ: Може би.

ФРАНКЕНЩАЙН: Какво смяташ да кажеш на външния свят?

ГЛОРИЯ: Нищо прекалено сложно... Само, че...

ФРАНКЕНЩАЙН: Да?

ГЛОРИЯ: ... че тук сте закачили главата на една мъртва жена за куп машинария, че си играете с нея по цял ден, че нямате жени или деца и че правите само това.

СТОП КАДЪР, затъмняване до черно, просветляване до същата сцена, фигурите започват да се движат.

ФРАНКЕНЩАЙН (ужасен): Как можеш да твърдиш, че е мъртва? Тя чете „Домашно списание за жената“! Говори! Плете! Кореспондира си с приятели от целия свят!

ГЛОРИЯ: Тя е като някаква кошмарна машина за предсказване на съдбата в евтин лунапарк.

ФРАНКЕНЩАЙН: Мислех, че я обичаш.

ГЛОРИЯ: Често съзирам искричка от онова, което е била. Обичам тази искричка. Повечето хора заявяват, че я обичат заради куража ѝ. Какво струва този кураж, обаче, след като произлиза от тук долу? Можете да завъртите няколко кранчета или копчета и тя ще се съгласи да пилотира космически кораб до луната. Каквото обаче и да направите с машинарията, малката искричка продължава да си мисли: „За Бога, нека някой ме махне от тук!“

ФРАНКЕНЩАЙН (*поглежда пулта*). Доктор Суифт, включен ли е микрофонът?

СУИФТ: Да. (*Щраква с пръсти.*) Съжалявам.

ФРАНКЕНЩАЙН: Остави го включен. (*На ГЛОРИЯ.*) Тя е чула всяка твоя дума. Как се чувстваш сега?

ГЛОРИЯ: Чува ли ме сега?

ФРАНКЕНЩАЙН: Отвори си голямата уста още веднъж. Спестяваш ми много усилия. Сега няма да ми се наложи да ѝ обяснявам каква приятелка си ѝ в действителност и защо съм те изгонил.

ГЛОРИЯ (*приближава се до микрофона*): Госпожо Лавджой?

СУИФТ (*предава каквото чува в слушалките*): Каза: „Какво има, скъпа?“

ГЛОРИЯ: В чантата с плетката има зареден револвер, госпожо Лавджой. В случай че не ви се живее повече.

ФРАНКЕНЩАЙН (*револверът изобищо не го безпокои, изпълнен е с погнуса и презрение към ГЛОРИЯ*): Проклет имбецил! Откъде взе револвер?

ГЛОРИЯ: От една фирма за каталожна търговия в Чикаго. Имаха реклама в „Истински романс“.

ФРАНКЕНЩАЙН: Продават оръжия на смахнати жени.

ГЛОРИЯ: Ако исках, можех да купя и базука.

ФРАНКЕНЩАЙН: Сега ще взема онзи револвер и той ще стане вещественото доказателство номер едно на процеса срещу теб. (*Излиза.*)

ЛИТЪЛ (*на СУИФТ*): Не трябва ли да приспиш пациентката?

СУИФТ: Няма начин да се самонарани.

ГЛОРИЯ (*на ЛИТЪЛ*): Какво иска да каже той?

ЛИТЪЛ: Ръцете ѝ са направени така, че да не може да насочи пистолет към себе си.

ГЛОРИЯ (*погнусена*): Помислили са даже и за това!

ПРЕХОД към стаята на СИЛВИЯ. Влиза ФРАНКЕНЩАЙН. СИЛВИЯ държи револвера замислено.

ФРАНКЕНЩАЙН: Хубави играчки имаш.

СИЛВИЯ: Не трябва да се сърдиш на Глория, Норбърт. Аз поисках от нея да ми донесе това. Молих я да го донесе.

ФРАНКЕНЩАЙН: Миналия месец.

СИЛВИЯ: Да.

ФРАНКЕНЩАЙН: Сега обаче всичко е по-хубаво.

СИЛВИЯ: Всичко, освен искричката.

ФРАНКЕНЩАЙН: Искричка ли?

СИЛВИЯ: Тази, за която Глория каза, че обича. Малката искричка, останала от това, което бях някога. Колкото и да съм щастлива в момента, искричката ме умолява да взема револвера и да я изгася.

ФРАНКЕНЩАЙН: А какъв е твоят отговор?

СИЛВИЯ: Ще го направя, Норбърт. Това е сбогуването ни. (*Опитва по всякакъв начин да насочи оръжиято към себе си, но не успява и не успява, докато ФРАНКЕНЩАЙН наблюдава спокойно отстрани.*) Това не е случайно, нали?

ФРАНКЕНЩАЙН: Ние не искаме да се нараниш, Силвия. Ние също те обичаме.

СИЛВИЯ: И още колко време ще трябва да живея по този начин? Досега не смеех да попитам.

ФРАНКЕНЩАЙН: Ще трябва да измисля произволен срок.

СИЛВИЯ: А може би е по-добре да не го правиш. (*Пауза.*) Е, измисли ли произволен срок?

ФРАНКЕНЩАЙН: Петстотин години.

Тишина.

СИЛВИЯ: Значи аз все още ще съм жива... дълго, след като теб те няма?

ФРАНКЕНЩАЙН: Дойде времето, скъпа Силвия, да ти кажа нещо, което искам да ти кажа отдавна. Всички органи долу имат капацитет да поемат функциите на две човешки същества, не само на едно. Апаратурата е конструирана така, че второто човешко същество да може да се включи, докато намигнеш. *(Тишина.)* Разбираш ли какво ти казвам, Силвия? *(Тишина. Разпалено.)* Силвия! Аз ще съм това второ човешко същество! Приказки за брак!? Приказки за невероятна любов от миналото!? Твоят бъбрек ще е мой бъбрек! Твоят черен дроб ще е мой черен дроб! Твоето сърце ще е мое сърце! Твоята радост ще е моя радост и твоята тъга ще е моя тъга! Ще живеем в такава съвършена хармония, Силвия, че и самите богове ще скубят косите си от завист!

СИЛВИЯ: Това ли искаш?

ФРАНКЕНЩАЙН: Повече от всичко на света.

СИЛВИЯ: Добре тогава. Ще стане както искаш, Норбърт. *(Изпразва револвера в него.)*

Същата стая, близо половин час по-късно. Поставен е втори триножник, върху който е главата на ФРАНКЕНЩАЙН. ФРАНКЕНЩАЙН спи, спи и СИЛВИЯ. СУИФТ, до когото стои ЛИТЪЛ, трескаво прави последните връзки към апаратурата долу. Наоколо са разхвърляни тръбни ключове, газова горелка и други водопроводни или електротехнически инструменти.

СУИФТ: Всичко би трябвало да е наред. *(Изправя се и се оглежда наоколо.)* Всичко би трябвало да е наред.

ЛИТЪЛ *(поглежда часовника си)*: Двайсет и осем минути след първия изстрел.

СУИФТ: Слава Богу, че беше тук.

ЛИТЪЛ: Всъщност, трябваше ти водопроводчик.

СУИФТ (към микрофона): Чарли, тук сме готови. Как е положението при теб?

ЧАРЛИ (от високоговорителя): Всичко е наред.

СУИФТ: Дай им няколко мартинита.

На вратата се появява ГЛОРИЯ, вдървена.

ЧАРЛИ: Дадох им ги. Ще полетят по-високо от хвърчила.

СУИФТ: Дай им и малко Ел Ес Ди.

ЧАРЛИ: Готово.

СУИФТ: Чакай! Забравих грамофона! (На ЛИТЪЛ.) Доктор Франкенщайн каза, че ако това се случи, иска да се събуди под звуците на една мелодия. Каза, че е при другите плочи, в чисто бяла обложка. (На ГЛОРИЯ.) Виж дали ще успееш да я намериш.

ГЛОРИЯ отива до грамофона, намира плочата.

ГЛОРИЯ: Тази ли?

СУИФТ: Пусни я.

ГЛОРИЯ: От коя страна?

СУИФТ: Не знам.

ГЛОРИЯ: От едната страна има лепенка.

СУИФТ: От страната без лепенка. (ГЛОРИЯ пуска плочата. Към микрофона.) Готови за събуждането на пациентите.

ЧАРЛИ: Готов съм.

Грамофонът започва да свири — дуетът Джийнит Макдоналд и Нелсън Еди: „Сладката тайна на живота“.

СУИФТ (към микрофона). Събуди ги.

ФРАНКЕНЦАЙН и СИЛВИЯ се събуждат, изпълнени с безформено удоволствие. Сънливо долавят музиката, най-накрая се виждат един друг, възприемат се като стари, обичани приятели.

СИЛВИЯ: Здравсти.

ФРАНКЕНЦАЙН: Здравсти.

СИЛВИЯ: Как се чувстваш?

ФРАНКЕНЦАЙН: Добре. Чисто и просто добре.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.